

Workshop 1

BABO DE BEER

Illustraties: ©2018 studio Tinne Luyten – in co-creatie met UCLL

Het gezin bespreekbaar maken met jonge kinderen.
 Veerkrachtverhogend aan de slag.

Dagindeling

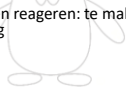
1. Spreken met jonge kinderen?
2. Transparant communiceren met jonge kinderen
3. Toolbox Babo: aan de slag – een eerste verkenning
4. Vermoedens van? Wat nu?!
5. Afronden

Moeilijke situaties in cijfers...

- 1/5 kinderen slachtoffer van geweld (in ruime zin)
- 1/5 kinderen maakt echtscheiding mee (1/5 met hoog conflict)
 20-25% kinderen van gescheiden ouders ernstige gevolgen
- Hoe kinderen reageren: te maken met (biologische) ontwikkeling

Spreken met jonge kinderen: drempels en ervaren noden

Wat hebben wij te doen? Veerkracht beschermt...

Preventie = kinderen ondersteunen in...

- taal geven aan ervaringen in hun gezin en bijhorende emoties
- oordelen wat wel en niet ok voelt in lijn met wat hun lijfje hen verteld
- leren voelen en aangeven van noden en grenzen, opkomen voor zichzelf

Vertrekkende vanuit...

- Laagdrempelig, herkenbare en niet-bedreigende situaties voor het kind.
- Aandacht en respect voor ieders levenswijze(heid), niet-veroordelende houding
- Een methodiek op maat en tempo van het kind
- Oefenen in veilige context zoals de klas met leerkracht als vertrouwenspersoon.

Voorstellen Babo

LUIK 1

- Eigen gezin in beeld
- Opkomen voor zichzelf – sociale vaardigheden
- Gelijkenissen, verschillen en conflicten in het gezin
- Werkvormen met een fysieke invalshoek

Vele tekeningen die behoeften, emoties, dagelijkse situaties in een gezin tonen.

LUIK 2

Mogelijke signalen van IFG? Wat nu?

- Voorstel stappenplan
- Handelingsverlegenheid verkleinen
- Leerkracht is GEEN hulpverlener
- School is én blijft een veilige haven voor het kind

Voorstellen Babo: inhoud toolbox

1. Materiaal BABO:

- Kaarten BABO: basisgevoelens, pos en neg BABO, familieleden
- Communicatiekaarten
- Suggestielijst materiaal
- Overzicht mogelijke richtvragen bij verschillende onderdelen
- Verhaal BABO: fritjes van de frituur
- Handpop BABO

2. Toelichting en uitwerking methodiek

- IFG en belang preventie en sensibilisering + hoe op school/rol leerkracht?
- Aan de slag met
- Suggesties om met tekeningen aan de slag te gaan
- Werken aan een veilig (klas)klimaat
- Op welke doelen richten we ons?

Voorstellen Babo: inhoud toolbox

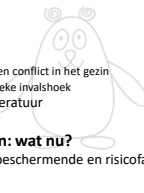

3. Aan de slag: doelstellingen, situering, materiaal, wenken om ermee aan de slag te gaan

- Met verhalen
- Per thema:
  - Gezin in beeld
  - Opkomen voor zichzelf
  - Gelijknissen, verschillen en conflict in het gezin
  - Werkvormen met een fysieke inwalshoek
- Suggesties achtergrondliteratuur

4. Verontrustende signalen: wat nu?

- Verschillende signalen + beschermende en risicofactoren
- Suggestie stappenplan

Hoeken Babo

Een kluit van dilemma's + valkuilen

Figuur aangepast van 'dilemmacirkel' uit Gemert van, M. (2019). Praten met kinderen over kindermishandeling. Bohn Stafleu van Loghum.

Vermoedens: wat nu?!

Opvangen in team en doorverwijzen

Fase 0: Visie en procedure in jouw team op IFG

Probeer nog voor er sprake is van een casus rond IFG, samen met je team nagedacht te hebben over jullie visie en jullie procedure. Welke gevoeligheden en drempels liggen er in het team en hoe ga je hiermee omgaan. Wie zijn goede partners die jouw team kan ondersteunen...

Fase 1: Er is een vermoeden van IFG

Probeer een zo breed mogelijk beeld te krijgen van het kind door het kind goed te observeren. Als een kind je in vertrouwen neemt: zie 'draagkracht'

Fase 2: Opentrekken naar team en ouders

Overleg binnen je team: Wie met zijn team in overleg gaat vermijdt het risico op overspoeld worden (en dus op overreageren) of op afhaken (en dus niets doen). Zie: 'teamwerking interview' als methodiek

Betrek de ouders: Je deelt zo snel mogelijk je bezorgdheid met de ouders. Ouders horen liefst meteen wanneer leerkrachten/hulpverleners zich zorgen maken dan dat ze nadien een verhaal horen waarbij reeds verschillende instanties gedurende ruimere tijd bij betrokken zijn. Zie: 'transparant communiceren met ouders'

Fase 3: Neem contact met CLB/Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK)

Scholen: neem contact met CLB, het CLB contacteert (indien nodig) het VK en coacht het schoolteam Hulpverleners: je kan in deze fase het VK consulteren voor advies, zie stap 4

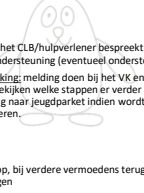
Fase 4: Het begeleidingsproces

7/10 ouders zijn bereid tot samenwerking: het CLB/hulpverlener bespreekt het IFG met ouders en kind verder en verwijst het gezin door naar bijkomende ondersteuning (eventueel ondersteunt door VK)

3/10 ouders zijn NIET bereid tot samenwerking: melding doen bij het VK en ouders hiervan op de hoogte brengen (bij scholen: CLB neemt dit op) en samen bekijken welke stappen er verder noodzakelijk zijn. Er volgt een nauwere samenwerking met het VK of doorverwijzing naar jeugdparket indien wordt ingeschat dat hulp maatschappelijk noodzakelijk is en ouders hulp bijeen weigeren...

Fase 5: Nazorg

Scholen: leerkracht volgt het kind nog 4m op, bij verdere vermoedens terugrijpen naar Fase 2 Hulpverleners: hulpverlening verder opvolgen

Transparant communiceren met ouders

- **Bereid je goed voor:**
  - Kies een rustig moment en geef aan hoelang het gesprek zal duren
  - Bereid het gesprek voor (met collega, CLB...)
  - Voer het gesprek met 2 (en geef ook door aan ouders welke partners aanwezig zullen zijn)
- **Bekijk de ouders als partners:**
  - Alle ouders willen *goede* ouders zijn: Het is niet gemakkelijk om hulp aanvaardend rond opvoeding
  - Vaak kwestie van 'niet kunnen' of 'schaamte'
  - Je eigen oordeel even opzij (valkuil!!)

Confronterende boodschap

Vertrek vanuit je bezorgdheid:

- Benoem jouw observaties
Maar ga spaarzaam om met de info die je van het kind kreeg
- Kort en bondig signalen verhelderen
  - Niet omheen draaien
  - Geen interpretaties, enkel 'feiten'
  - Belangrijkste zorg (niet hele lijst)
- Tijd voor stilte (bezinking) laten
- Zijn de ouders ook bezorgd?
Hoe gaat het thuis?
Merk ouders ook een verandering op?

"Uw zoonje is op korte tijd zo stil geworden in de klas. Ik heb hem al een paar keer wendend teruggevonden in een hoekje van de speelplaats. Ik weet niet hoe ik dat moet begrijpen. Zijn er volgens jullie zaken op school of thuis die een rol spelen?"

"Jullie heeft de laatste tijd veel ruzies. In een gesprek vertelde ze onlangs dat ze zich zorgen maakt dat mama haar zusje pijn zou doen. Maken jullie zich hier ook zorgen rond?"

Transparantie behouden

- **Betrokken partijen:**
  - Licht de ouders in welke instanties betrokken zijn/zullen worden m.a.w. welke stap je zet na het gesprek
  - Voor leerkrachten: Laat aan ouders weten dat zorgen rond de ontwikkeling van kinderen (op alle mogelijke domeinen) besproken worden met het CLB.
- **Duidelijkheid:**
  - Wees transparant en ondertitel je intenties
  - Grens of voorwaarde stellen vanuit gezamenlijke zorg om het kind
  - Neem de maatschappelijke norm als uitgangspunt (niet je eigen oordeel) wanneer je tot actie komt.

Samenwerken & warm doorverwijzen

Samenwerken met ouders:

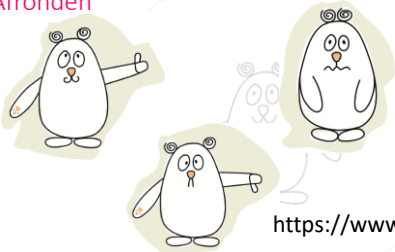
- Sta open voor het verhaal van de ouders
- Vraag door op hun visie en motieven
- Wat hebben ze al geprobeerd

Zoeken naar geschikte hulp:

- Help ouders om contact te leggen met hulpverleningsinstanties
- Beperk je tot 1 of 2 goede opties in de buurt
- Vertel erbij wat de hulp concreet kan opleveren
- Vraag naar de drempels van ouders (waar zien ze tegenop?)

- Leg vervolfgafpraak vast – Informeer naar hoe de hulpverlening verloopt

Afronden

<https://www.ucll.be/babo>